

ARTIGA 18

Desembre
2012

REVISTA D'ART I PENSAMENT CONTEMPORANI

SCAN TARRAGONA 2012

Fotografia:
Salvi Danés. *Shinjuku*, 2010 (fragment)

PARTICIPAR A L'SCAN

// LLUIS VIVES

.....
 Del 25 d'octubre al 24 de desembre de 2012
 scan.cat

Cal felicitar, per endavant, la Fundació Fòrum, l'Ajuntament i la Generalitat per mantenir aquest festival en aquests moments. L'oportunitat de veure, exposar, debatre, criticar i conèixer fotografia a Tarragona ha estat un luxe durant els darrers mesos i en anteriors edicions.

Si analitzem el programa veurem que la major part de les activitats que el componen són producte de la iniciativa d'institucions i particulars del territori que, de manera paral·lela als objectius troncats del festival, decideixen amb autonomia i donen forma a diferents propostes. En correspondència, l'Scan cedeix el seu altaveu. Això pot causar una certa irregularitat de continguts i de qualitat general, però permet eixamplar la participació del públic real que sempre és el més proper. El model de l'antiga Primavera Fotogràfica a Tarragona torna a trucar a la porta. Aquesta tendència a fer-se, o mantenir-se, local –entenent allò local amb amplitud i grandesa–, allunyant-se d'aspiracions grandiloqüents, és un acte valent de realisme del qual, per cert, alguna altra institució artística de la ciutat hauria de prendre nota. Acceptar i aprofundir en el significat d'aquest fet ens farà molt bé a tots plegats.

En l'àmbit de les activitats autofinançades vull assenyalar les exposicions de Cristina Serra i Núria Rió al COAC, de Ricardo Cases a l'EADT o de Pep Escoda a la Fundació Caixa Tarragona, l'exposició «Sotto Luce» al Museu Arqueològic –feta, com allí és habitual, per fer pensar– i l'activitat «Segona Natura» –organitzada per l'EADT per reflexionar i documentar el territori–, entre altres activitats. També cal destacar l'emergència de Pàrking com un centre dinamitzador d'activitats al voltant de la fotografia. Crec que, en el futur, l'Scan a més d'acollir, haurà de cuidar molt aquest ampli ventall de col·laboracions –donant suport i exigint– perquè en són una part imprescindible.

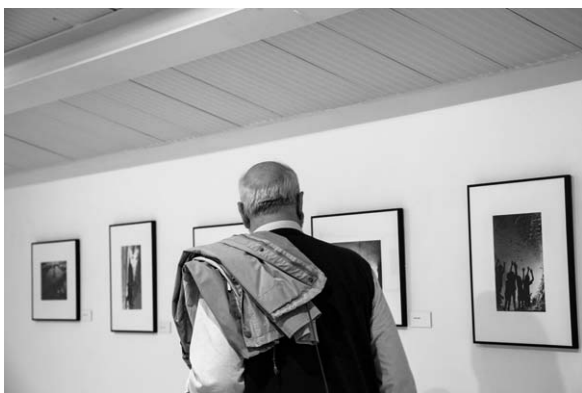
En l'àmbit de la programació oficial cal assenyalar l'exposició de Lluc Queralt, felicitar-nos per l'obertura de Tabacalera, com un nou espai destinat permanentment a la fotografia, i remarcar el visionat de portafolis i edicions (Full-Contact) que Jesús Vilamajó incorpora de les despulls de l'Emergent de Lleida en un nou format que, juntament amb la mostra l'Autoedició Exposada, crec que hauria de ser l'embrió del més essencial de futures edicions.

No obstant he de dir que, al costat d'evidents encerts i descobriments, la forma en què l'aposta pel talent emergent es presenta en alguns àmbits del festival genera alguns dubtes; no tant per la possible immaduresa de les propostes, sinó per una excessiva reiteració de les estratègies d'homologació artística que es reproduïen en les consecutives edicions de l'exposició «Talent Latent». No és fàcil dir-ho i menys definir-ho, però és urgent revisar

els escenaris on es desplega la fotografia i potenciar aquells aspectes que joves fotògrafs, en ocasions de manera exemplar, estan explorant amb una fruïció elèctrica aclaparadora i convincent: autoedició, web, xarxa de complicitats, irreverència contra els taps generacionals i reforma dels formats de presentació de l'art quan els establerts no són necessaris. El mitjà fotogràfic incorpora millor que qualsevol altre la democratització de la producció d'imatges i la redefinició de les seves funcions. El festival ha de reforçar el seu lideratge fixant i prioritzant el seu criteri per davant de la gestió de l'oferta. La localització a la qual em referia, s'ha de veure, sobretot, en les directrius pròpies i la iniciativa.

El públic observa el festival des de diverses posicions: organitzador, crític, assessor, fotògraf, aficionat, espectador, estudiant... Amb tots ells, m'agradaria compartir unes expectatives sobre la fotografia i projectar-les al festival: desig de conèixer objectes gràfics singulars, evocacions i conflictes, discursos gràfics intraduïbles al llenguatge verbal, la frescor d'un descobriment, una mica d'ingenuïtat i una mica de mala llet, mossegades de món. Una altra cosa no em motiva gaire. Revulsius contra retòrica. I crec que tots volem que en correspondència amb la nostra exigència com a públic se'ns tingui en compte. És la millor manera de sentir-se participant a l'Scan.

.....
 Reportatge SCAN Tarragona: Pepa Vives

TALENT LATENT

// ANTONI JOVÉ

Des del 2008 l'SCAN Tarragona es planteja com un festival internacional de fotografia. Una de les seves exposicions principals és «Talent Latent», una mostra col·lectiva que parteix d'un ampli treball en xarxa de crítics, comisaris i especialistes d'arreu del món que suggereixen diferents fotògrafs i conclou amb una acurada selecció, que aquest any ha anat a càrrec de Jesús Micó.

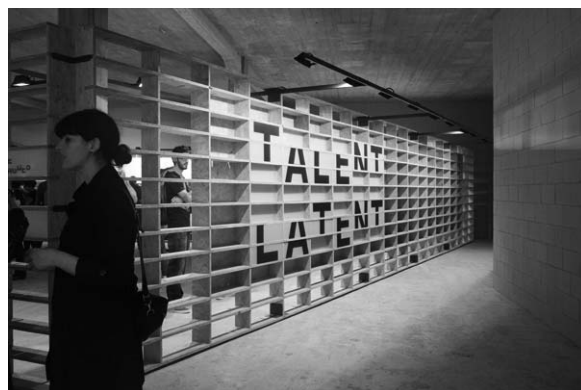
D'entre un centenar llarg de propostes, el comissari de la present edició n'ha triat deu que, amb paraules seves, «revisen les diferents línies estilístiques i temàtiques de la fotografia actual». Tanmateix, tampoc ha pretès caure en reduccionismes i buscar un representant de cadascuna d'aquestes línies; d'aquí que hi hagi treballs que transitin per camins paral·lels i d'altres que tinguin certa autonomia. Un altre aspecte d'aquesta exposició és la voluntat de descobrir nous valors, quelcom tradicionalment associat a la joventut dels artistes; tanmateix, queda clar que la innovació no és exclusiva dels autors emergents, en tot cas depèn de la perseverança i dedicació.

En aquest sentit, destaquem el treball de Mariano Icaza (Bilbao, 1964) que, a partir de la recreació d'algunes fotografies icòniques de la història de la fotografia, no només homenatja fotògrafs clau (Mapplethorpe, Sher-

man...), sinó que ell mateix s'incorpora a la història del mitjà, mostrant les seves afinitats, però també abordant temes com la identitat, el retrat i l'autoretrat. Paral·lelament, descobrim el treball d'artistes joves però amb gran maduresa com Dorothee Smith (París, 1985), que situa el seu treball en l'entorn personal. Els seus personatges ubicats en una atmosfera gèlida i immersos en processos meditatis ens connecten amb períodes vitals tan fràgils com l'adolescència. En contrast, al costat d'aquests llargs silencis, trobem un altre treball introspectiu, però amb una càrrega visceral implacable, sota el títol «Anoche pagué para cerrar los ojos» de Jordi Díaz (Tarragona, 1979), que presenta una sèrie fotogràfica asfixiant, que indaga en els espais físics i mentals més foscos de l'individu. La cruesa també és present en el treball de Sebastián Liste (Alacant, 1985), un fotoperiodista que ha conviscut llargament amb els subjectes i el tema tractat. El seu projecte ens situa enmig d'una comunitat marcada per la violència i la pobresa que va ocupar una fàbrica a Salvador de Bahía (Brasil) entre el 2003 i el 2009. Els marges, des d'un altre punt de vista, és el terreny per on discorre Salva López (Barcelona, 1984) amb el projecte «La Cortina Verda», en el qual mostra una Barcelona oculta: l'altra cara de la muntanya de Montjuïc, un lloc al qual s'accedeix a peu, per camins invisibles, i no amb el bus turístic, en el qual descobrim un paisatge decadent i uns habitants expulsats

per la ciutat. La ciutat i els seus habitants també són el tema de Salvi Danés (Barcelona, 1985) que dins d'un registre més previsible ens parla de l'aïllament i la incomunicació contemporània. Al costat de la ciutat, l'arquitectura de les antigues repúbliques soviètiques és el tema que aborda Simona Rota (Măcin, Romania, 1979), seguint una metodologia d'arxiu. Un altre tema que emergeix entre els fotògrafs seleccionats és la família. Per una banda, de Clare Gallagher (Belfast, 1978) ens sobta com l'anodina quotidianitat que comporta la cria dels seus fills pot ser transformada de manera excepcional per una mirada atenta i gens convencional; i per l'altra, Lorena Guillén (Rosario, Argentina, 1974) utilitza la fotografia com a via de preservació de la memòria davant les pèrdues familiars. Finalment, Eva Lauterlein (Lausana, 1977) presenta la sèrie «Chimères» fruit d'una preocupació formal i tècnica en relació amb l'obtenció d'una imatge ideal que contingui tots els punts de vista d'un subjecte; malauradament aquest objectiu difícilment s'arriba a traslladar a les fotografies.

En conjunt ens trobem amb un gran mosaic de propostes, algunes més riques que d'altres, des del punt de vista formal i conceptual, però totes amb un gran poder de suggestió i prospecció que ens animen a continuar atents a l'escena fotogràfica contemporània.

LES PERLES DE L'SCAN

Artiga ha demanat a tres persones destacades del món cultural que comentin alguna obra que han trobat interessant des de la seva posició d'espectadors de l'SCAN, fora del món professional de la fotografia o la crítica. Una visió diferent i molt personal.

NATURA I DONA

// OLGA XIRINACS

Quim Vendrell exposa «Martí i Franquès, una aproximació warholiana». Trio una mateixa mostra botànica en mosaic de quatre fotografies de coloració diferent: una senzilla planta d'herbari antic que arriba als nostres dies amb la nova visió i dimensió que li dóna la càmera. Els jocs de fons transformen la imatge i, segons el color triat, el vegetal pren cos, destaca en bellesa i alhora suggereix el pas del temps sobre la lleugeresa fràgil.

La segona és de Jesús Micó, la sèrie «Natura Hominis». En un bosc, ajaguda a terra, una dona descalça i amb un sumptuós vestit groc llarg es deixa acariciar per les clapes de sol que travessen el brancatge. En el repòs, irradia una serenitat que s'encomana a l'observador. L'obra, la divideix l'autor en 24 rectangles ben ajustats, però desplaça de lloc algunes formes: com que m'agrada *el collage*, trobo elements que m'hi fan pensar, perquè la perfecta divisió de les peces juga a desarticlar el cos intencionadament.

Imatge: Jesús Micó. Huang sota l'ombra d'un pi mediterrani, «Natura Hominis», 2009

THE ORIGIN OF PAINTING

// MAITE BLAY

.....
[flickr.com/photos/oxfordshire_church_photos/2216372836/sizes/z/](https://www.flickr.com/photos/oxfordshire_church_photos/2216372836/sizes/z/)
ramoncasanova.com
jorgeegee.com

Fa pocs mesos vaig trobar a Flickr un quadre de David Allan que em va semblar fascinant. Es tractava de *The origin of painting*, una obra del 1775 que reproduïa el moment en què la filla de Butades de Corint, abans que el seu amant marxés a un llarg viatge, en guardava la figura. Ho feia dibuixant-ne el perfil a la paret, amb l'ajut d'una llàntia que en projectava l'ombra. «*Umbram ex facie eius ad lucernam in pariete lineis circumscrip it.*» Allan em portava a Plini qui, al capítol V del llibre XXXV de la Història Natural, explicava el naixement de la pintura. Aquest novembre l'he rellegit al MNAT, en la proposta de SCAN «Sotto Luce: Apol·lo, llum i imatge». M'ha semblat que Casanova i Egea han vinculat Plini a la fotografia de manera ben afortunada: els fotògrafs escriuen amb llum i dibuixen ombres.

A la foto de Flickr que us comentava, contrastaven el quadre d'Allan amb la peça *Speak, speak* de Millais. Hi penso a la Casa Canals, actual seu de la fundació Fòrum. Miro l'obra de Lluç Queralt i descobreixo el bucrani i els retrats més clàssics que apareixen a Beijing. Em pregunto com hi han arribat. Veig espectres que, capturats instantàniament en els miralls del record, hi són, però ens ignoren i continuen transitant.

FOTOS DEL PEP ESCODA

// ORIOL GRAU

.....
 Fundació Caixa Tarragona. Sala d'exposicions.
 Carrer Higini Anglès, 5.
 Del 10 d'octubre de 2012 al 6 de gener de 2013
fundaciocaixatarragona.com / pepescoda.com

El Pep Escoda és amic meu. Però les meves lloances volen anar, sincerament, més enllà de l'amistat.

Acabo de sortir, meravellat, de l'exposició «El calaix dels somnis» que l'edició d'enguany del festival SCAN Tarragona acull en la seva programació.

La mostra és el resultat d'una remenada de calaixos a quatre mans, entre el mateix artista i la comissària Sílvia Omedes.

Coneixia part de la seva obra de visitar la casa taller a Pilon's Street (abans carrer del Comte) i de sentir les seves històries sobre mafiosos, putes i xampany a Miami, mentre fullejava els llibres fotogràfics d'arquitectura hotelera que l'havien dut a aquella part del Carib.

Si, com deia Le Corbusier, l'arquitectura és la trobada de la llum amb la forma, en Pep sap captar-ne l'essència a la perfecció. És un professional.

Però, avui, més enllà de l'ofici, m'ha captivat la seva mirada, la del creador d'imatges, la del captador d'emocions, i això m'ha possibilitat ampliar la dimensió del talent i la sensibilitat del Pep artista.

.....
 Fotografies (de dalt a baix): Apol·lo-Bacus. Arxiu MNAT (Ramón Casanova & Jorge Egea); Pep Escoda

ANDREA EIDENHAMMER.
«MY PRIVATE SIGHT»

Fotografia a l'espai públic.
Cantonades de la Part Alta de Tarragona.
Del 27 d'octubre al 24 de desembre de 2012

«My private sight» és un encert: ens fa present que l'espai públic és per ser viscut. Que no és un espai residual que queda entre edificis i vies ni tampoc un espai només per circular-hi, sinó que és un gran espai on s'acompleix una part important del nostre procés de socialització. I que, en definitiva, «el lloc és la gent» (tal com diu la frase enganxina de Jordi Boldú). A «My private sight» els personatges decideixen com volen posar-se a la seva cantonada, i l'autora els ha retratat a l'hora que normalment hi passen o s'hi troben. Els retrats s'han penjat en la seva pròpia localització, amb la qual cosa es genera un interessant joc de realitats i de relectura de l'espai. P.C.

LLUC QUERALT.
«TRANSITANT»

Fundació Forvm Tarragona
Del 26 d'octubre del 2011 al 31 de gener de 2013

El treball de Lluç Queralt es troba just a mig camí entre la fotografia documental i la fotografia artística. Entesa, la primera, com el testimoni i la proclamació de la realitat i, la segona, com l'expressió de les emocions i els deliris que la realitat configura. Ell mateix diu que fotografia i viatge van units en el seu currículum vital; així que ens ofereix la visió d'algú que es busca en els altres: Hèlsinki, Butnan, Xina, Palestina, Cuba, Islàndia, Nova York, Nepal... Capta retrats extrems de les persones (no és estrany que en algunes cultures es cregui que la fotografia captura i roba l'esperit) i dels llocs, cadascun amb la seva poètica. A.R.
Fotografia: Lluç Queralt

NÚRIA RION/CRISTINA SERRA.
«RASTRES/INTERIORS»

COAC Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.
Del 26 d'octubre al 16 de desembre de 2012

Núria Rion i Cristina Serra, guanyadores del Premi d'Arts Visuals de l'Ajuntament de Tarragona Carles Mani 2010, han exposat els seus treballs, 2 projectes amb un rerefons comú: la memòria i el lloc. N. Rion continua la seva cerca sempre suggeridora i viva sobre el paisatge rural i els seus espais deshabitats, en aquest cas basada en les runes del Mas Danda, situat a les muntanyes de Prades, al terme municipal de Montblanc. C. Serra ens presenta el testimoni de l'habitatge humà en el paisatge urbà; una mirada inquietant i transparent de l'arquitectura residencial del s. XIX de la Part Alta de Tarragona. P.C.

Sota aquestes línies, d'esquerra a dreta:
fotografies de Pepa Vives, Núria Rion i Martí Gasull.

RICARDO CASES.
«BELLEZA DE BARRIO»

Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tarragona.
Del 26 d'octubre al 22 de novembre de 2012

«Belleza de Barrio», comissariada per Pàrquing, ens apropa a una manera de mirar que és habitual en els treballs de Ricardo Cases: projectant el focus possiblement allí on no miràvem. I recordant-nos que no hi ha només un centre, sinó que n'hi ha molts. En aquest cas, parteix del qüestionament del cànon de bellesa estàndard imposat i planteja les possibilitats de crear-ne molts altres. Tants, com barris, ciutats i persones hi hagi. Imatges preses a la sortida d'una discoteca, els rebedors de les cases, les flors de plàstic, els rostres de treballadores amb uniforme, les frases escrites sobre les parets, les perruqueries... El resultat és un discurs punyent, colpidor i alhora colorista (perquè una cosa no treu l'altra), on té lloc allò d'humà que hi ha en tots els éssers humans. P.C.

«SOTTO LUCE». APOL·LO, LLUM I IMATGE

Israel Ariño, Ramon Casanova, Jorge Egea i Xavier Mulet.
Del 27 d'octubre del 2012 al 3 de febrer de 2013

Acurat muntatge que es mou entre la instal·lació, l'escenografia i la creació de situacions en les quals l'espectador pot interactuar i experimentar. Amb un protagonista que és tema i lligam amb l'espai del museu: Apol·lo i els seus vestigis a la Tàrraco romana. Una escultura de marbre d'Apol·lo, d'època romana, és fotografiada i replicada en escultures que serveixen per ocultar càmeres i lents que enfoquen la imatge del déu. Càmeres fosques, òptiques, projeccions i reproduccions exploren possibilitats de representació, rèplica, distorsió, enfoc, repetició, camuflatge, mistificació. L'exposició és, també, una experiència didàctica sobre la tècnica fotogràfica. A.R.
Fotografia: Arxiu MNAT (G. Jové). Entrada de l'exposició

NERVIÒPTIC. «SEGONA NATURA»

Departament de Fotografia. Escola d'Art i Disseny de Tarragona. Revista catàleg, jornada de debat i exposició al Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona.

Nerviòptic és la revista del departament de fotografia de l'Escola d'Art i Disseny de Tarragona. Aquesta edició adopta el format de catàleg, acompanya una exposició i recull una mostra d'arxiu fotogràfic d'interès territorial que han elaborat els alumnes. «Segona natura. La construcció visual del Camp de Tarragona» és un projecte de documentació i reflexió sobre l'entorn a través de la fotografia. Amb una selecció dels treballs realitzats dins d'aquest projecte s'ha creat un fons fotogràfic peculiar que recull les transformacions i els fenòmens urbans que configuren un nou paisatge del Camp. A.R.
Fotografia: Alexandre Ayxendri

«HABEAS CORPUS».
FUNCIONS I DISFUNCIONS
DE LA FIGURA DEL TESTIMONI

// MARTA DAHÓ

CA Tarragona Centre d'Art.

Tinglado 2, Moll de Costa, Tarragona.

Del 27 d'octubre de 2012 al 6 de gener de 2013

catarragona.net

Durant molts anys parlar de testimoniatge des de l'àmbit expositiu, sobretot amb referència a la imatge de caràcter documental, significava en molts casos assistir a una lloança sense matisos de les virtuts heroiques de l'autor que havia experimentat en primera persona els esdeveniments. Actualment la situació és particularment complexa. Mai com ara els mitjans de comunicació havien disposat de tantes imatges, però també és cert que tampoc s'havia arribat mai al grau d'homogeneïtzació que constatem diàriament en el seu tractament iconogràfic. Són, sense dubte, els efectes més evidents de la globalització en el camp de la representació fotogràfica i televisiva.

D'altra banda, les conseqüències d'aquest procés de concentració en un nombre cada vegada més reduït de multinacionals que dominen la totalitat del poder mediàtic, uniformant cada vegada més tots els seus productes, sembla xocar frontalment amb l'ús de les xarxes socials a l'abast d'un nombre creixent de ciutadans que, de sobte, investits d'una renovada credibilitat atorgada per la seva proximitat als fets, s'han convertit en una possible font d'informació alternativa. El nucli temàtic de l'exposició «Habeas Corpus» se situa justament en aquest punt de fricció presentant els

projectes de vuit artistes d'àmbit internacional que centren la seva pràctica artística en una reflexió sobre les narratives amb les quals s'articula la memòria col·lectiva. Ben conscients de l'estupefacció que vivim en aquest context de «saturació de les interpretacions de la història», com ho definia Jean Baudrillard, els artistes escollits per Cèlia del Diego, comissària de l'exposició, aborden justament l'anàlisi de la qüestió pel biaix de la figura del testimoni i els engranatges als quals aquest està sotmès dins el sistema de transmissió de la informació.

La proposta curatorial d'«Habeas Corpus» és, com indica el títol, la de «portar a judici» la pròpia figura del testimoni sotmetent-la als interrogatoris que plantegen cadascun dels autors a través dels seus projectes, com també a les possibles interpel·lacions que es produiran per part de l'espectador. En aquest sentit, la col·locació estratègica de les peces i els diàlegs que es generen entre elles en la proximitat de l'espai expositiu és particularment fèrtil. El treball que obre el recorregut de la mostra, per exemple, *Blow-Ups 1-7*, no només ens introdueix a un enfrontament actual en el qual els mòbils s'han convertit en una nova arma, sinó que també ens col·loca en el punt de mira exacte que ocupava el testimoni, quedant així nosal-

tres també exposats al visor del franc tirador i a les conseqüències del conflicte.

A les obres de Maja Bajevic i de Raquel Frieria també es produeix un cert tipus de solapament. Ambdues proposen justament la necessitat d'assumir o usurpar el paper de testimoni per evidenciar-ne les connotacions que implica aquest rol: ja sigui per posar de manifest les contradiccions internes de la pràctica religiosa del ciutadà (en el cas de Bajevic) o per qüestionar quina pot ser l'experiència real de l'altre si l'accés directe està vetat, com succeeix en el cas de milers d'immigrants en centres d'internament de l'Estat espanyol als quals l'artista no pot accedir (Frieria).

Un altre aspecte que s'ha tingut en consideració és com el testimoniatge no sempre ve encarnat per una persona física. Tant Uriel Orlow com Bleda y Rosa, des d'enfocaments molt dispars, reflexionen sobre els rastres del conflicte quan aquests han quedat inscrits en un edifici: ja sigui perquè han intentat esborrar-ne les evidències (Orlow), o bé perquè l'immoble en qüestió ha esdevingut un monument commemoratiu (Bleda y Rosa) plantejant, però, el dubte de si el memorial conserva la presència del passat o, contràriament, elimina precisament allò que pretenia rememorar.

Finalment, el que és urgent repensar per a tots aquests artistes, com també posen de manifest les obres de Kajsa Dahlberg —que elabora un arxiu de postals convertides en documents històrics— i de Teresa Margolles —que sospita de l'eficàcia de l'experiència directa com a eina fidedigna per accedir a la veritat—, és la necessitat de revelar amb quins paràmetres ve utilitzat el testimoni en la construcció del relat de la història actual.

.....
 Fotografies: CA Tarragona / Martí Gasull i Òscar González

A LUIS MORET.**EL COLOR A LA MIRADA**

// RUFINO MESA

«Luis Moret. pintura i obres de taller (1995-2009)»

Tinglado 1, Moll de Costa, Tarragona

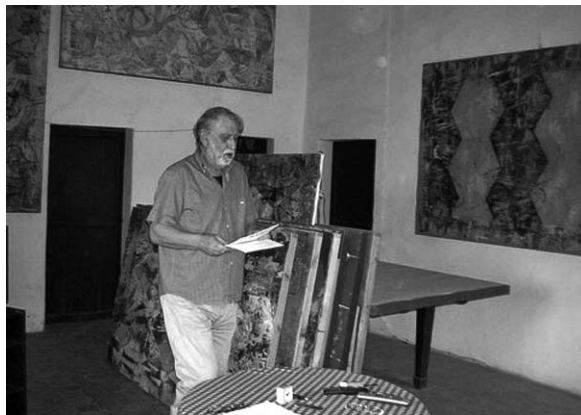
Del 21 de desembre de 2012 al 10 de febrer de 2013

http://fenixlacomella.blogspot.com.es/2009/07/un-hogar-para-luis-moret_31.html

En contades ocasions podem trobar un pintor que cuidi el color, la formalitat constructiva i l'amplitud de registres que presenta l'obra de Luis Moret (Madrid, 1929 – Tarragona, 2009). El llenguatge emprat és colorista, expressiu i solemne, i la seva mà, la d'un mestre que s'ha fet en l'acció de pintar. Gaudeix d'una paleta generosa, variada i rica en registres i en aquestes circumstàncies difícils d'unificar sempre li queda un cromatisme net. La seva pintura és greu en el tractament del color, potent en la construcció de la forma i subtil en la presentació de les harmonies i gammes cromàtiques. Són obres narratives amb els arguments propis de la pintura i sempre desenvolupen sèries d'acord amb una idea que evoluciona i alhora revela alternatives noves.

Els temes són més o menys figuratius. Encara que és una preocupació secundària, en ocasions l'obra esdevé totalment abstracta. Mai desplega sobre el paper una observació concreta, un referent directe de la realitat observada. Treballa la figura insinuada, resumida, estilitzada, com si fossin ideogrames dissolts en la pintura. Rostres,

fragments del cos, ocells que es multipliquen, heràldiques obtuses, nusos insolubles, geometries que creixen i natura recreada són els temes representats. En el pla de la pintura, presenta icones que vibren, murmuren, criden, s'apaguen o compareixen com una realitat formulada amb el color i reforçada amb la línia.

Els conceptes emprats són arguments que neixen de la pintura i es despleguen com mòduls travats en espais narratius, com si es tractés d'unes vinyetes que contenen valors separats i que tot plegat configura unitats superiors. En ocasions són idees trencades, fractals que s'expliquen en petites unitats, i totes elles defineixen el sentit d'una realitat superior. Per a Luis Moret el color era una qüestió mental, no era una realitat trobada a la natura. Ell estava obert a les observacions i als impulsos propis de la pintura, però el resultat havia de quedar formulat en el quadre amb valors exclusivament estètics. La majoria de les vegades les formes no les pensava en superfícies tancades dintre

dels límits del pla de representació, les sèries i també algunes obres, sempre proporcionen la sensació de continuïtat i es despleguen a l'espai com una pell, són camps de color que poden fluir fins a l'infinit.

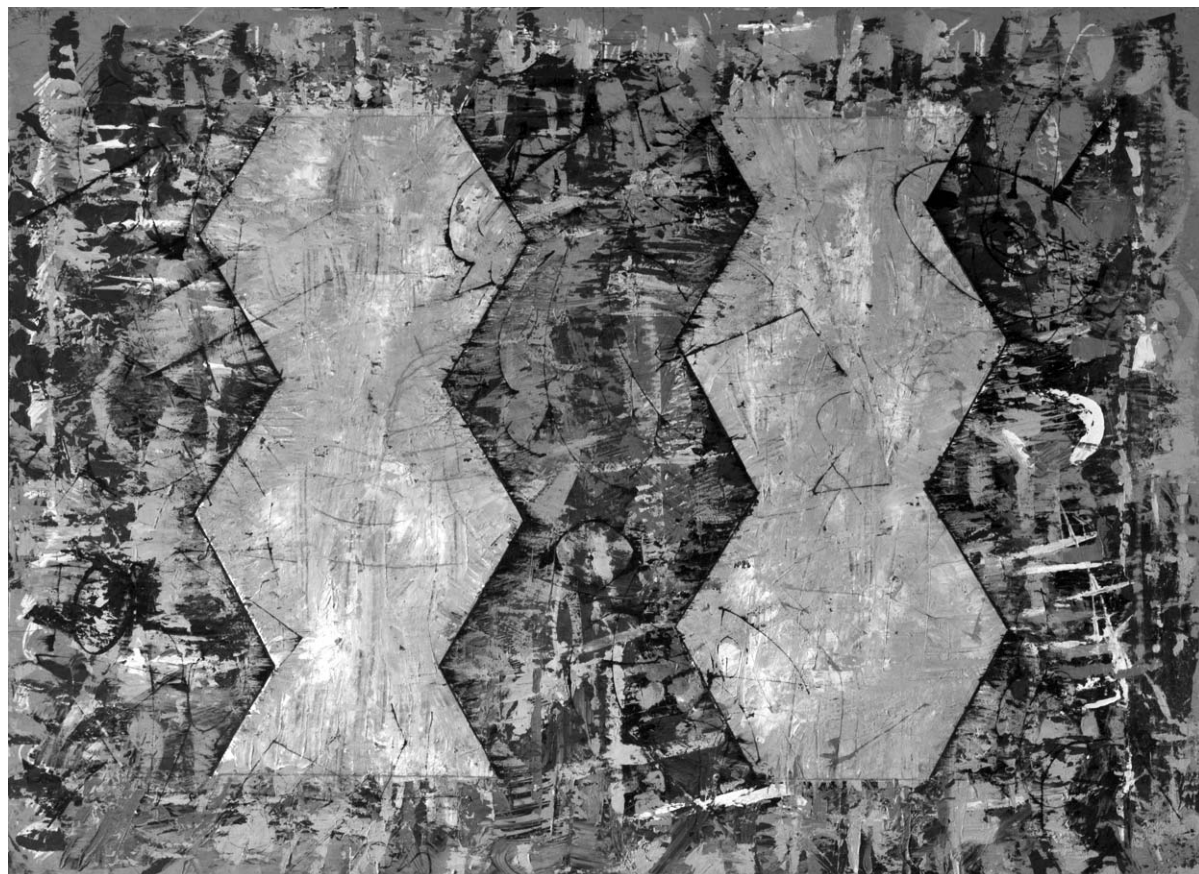
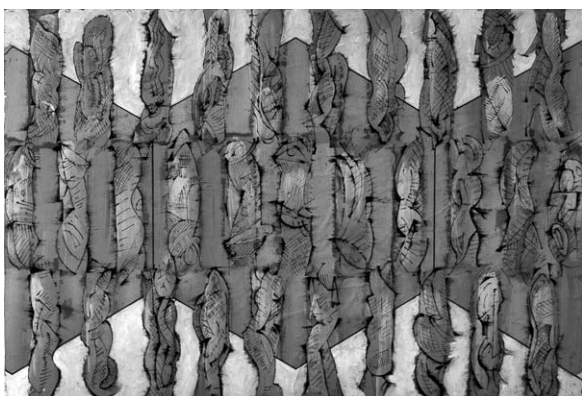
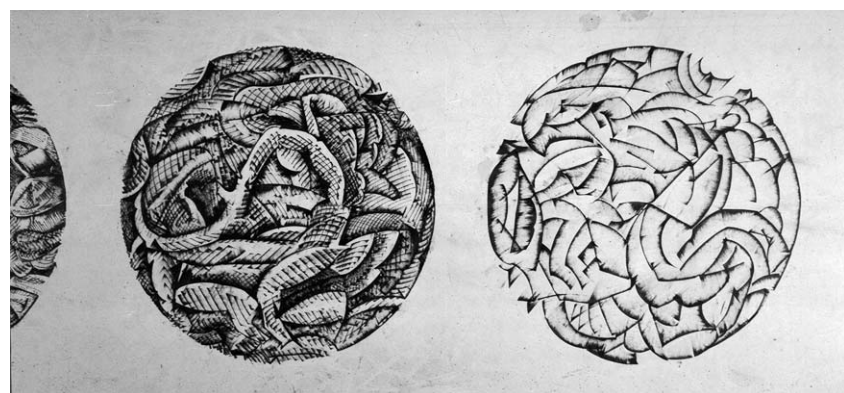
Era una persona que pintava per créixer i per viure de la pintura i en l'acció pròpia del pintor desenvolupava un discurs entrelaçat, argumentat i aclaparador. Reflexionava sobre ella i en ella es feia, meditava les seves lleis per trobar-se entre el color i convertir-lo en el medi de la seva vida. Conjugava les harmonies, delimitava les formes i comprimia les estructures geomètriques d'una manera precisa. Jugava amb el contrast i la semblança amb un resseguit de línies acurades i cuinades. Pensava que les obres són una construcció orgànica que brolla i es multiplica en totes les direccions. Com ho fan els fractals en la natura, ell presentava les coses petites i les grans amb la mateixa harmonia; així podem veure com creixen fins que ocupen tot el camp visual.

Quan va morir vaig dedicar-li uns versos. Aquí els deixo per recordar-lo:

*El sol ha estado radiante,
un reflejo de colores se ha filtrado entre las nubes;
¡me ha rozado los dedos!*

*Adiós al creador de los nudos y hexágonos,
colores vivos, negros tintineantes.*

*Luis Moret: el que creía en la pintura,
la veía crecer como las plantas,
¡en todas las direcciones, así se expande!*

«9x9x9. Manifest poètic visual»

Sala Fortuny. Centre de Lectura. Reus
Del 20 de setembre al 13 d'octubre de 2012

La polifacètica artista Núria Fernández ha coordinat aquesta exposició que neix com a resultat d'un projecte iniciat a la Triennial Internacional de Medios Artísticos Extendidos, que va reunir a Belgrad durant els mesos d'agost i setembre del 2010 a artistes serbis i espanyols de Tarragona dedicats a la poesia visual. Nou artistes catalans, nou de serbis i nou artistes convidats a fer una interpretació de l'obra de l'artista que l'ha convidat en forma de poema objecte de petites dimensions. El resultat: una gran riquesa d'idees i propostes i una producció excel·lentment facturada. M.D.

RAW // REC.

Marcel Pey + Magnetron i Telefunken

Cloenda del REC Festival Internacional de Cinema de Tarragona. CA Tarragona Centre d'Art. Tinglado 2. Moll de Costa. 18 de novembre de 2012.
catarragona.net / festivalrec.com

L'edició d'enguany del Festival REC conclouïa amb un espectacle digne de la Factory d'en Warhol, coproduït per Play Acció Cultural i el CA Tarragona. D'una banda, tami-sades d'un vermell sang, les projeccions de les muses del Marcel Pey dels setanta conviuen amb una videoinstal·lació dels seus recents i inquietants tràvelings per diverses ciutats com Roma, Viena o la pròpia Tarragona. Per l'altra, Don Simón i Telefunken i Teatre Magnètic, fusionats per a l'ocasió en Magnetron i Telefunken, interpretaven l'imaginari musical de l'artista. Versions d'Iggy Pop & The Stooges, els Bauhaus i David Bowie van donar pas a l'apoteòsic *Venus in Furs* de la Velvet Underground fins que l'ombra d'un enigmàtic personatge irrompé a la pantalla per aniquilar els músics a trets. Un a un van anar caient mentre els supervivents, obstinats, no cessaven de tocar davant l'estupefacció d'un públic entusiasta que revessà l'espai del Tinglado 2. C.D.

Jordi Lloret. «Supernatural»

5a edició Display. Mostra d'art al carrer.
Del 8 d'octubre al 26 de novembre de 2012

La proposta de Jordi Lloret per a la 5a edició de Display parteix d'una pràctica present des dels orígens de l'ésser humà: la voluntat de representar allò desconegut i inexplicable per poder entendre-ho, o bé per combatre-ho. Lloret construeix un imaginari que té forma de joc surrealista on es barregen figures del món animal, la ciència-ficció i els àlbums de cromos col·leccionables de la seva infantesa amb el propòsit de presentar alguns dels esperits contemporanis: el poder dels banquers i dels grans especuladors financers, la «societat de l'espectacle». P.C.

«10 artistes x Tàpies»

Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona i Universitat Rovira i Virgili.
De l'11 de desembre de 2012 al 24 de febrer de 2013
diputaciodelatarragona.cat/mamt

Els actes del XX aniversari de la Universitat Rovira i Virgili es tanquen amb l'homenatge a Tàpies, autor del logotip i primer doctor *honoris causa* proclamat per aquesta universitat. Tàpies ha mort aquest any i ens ha deixat una mica més orfes després de les pèrdues d'altres artistes de la seva o properes generacions: Brossa, Ràfols Casamada, Hernández Pijoan, Guinovart. Intel·lectuals rebels i resistents, van cosir els fils d'una tradició

Manel Margalef. «Arquitectures locals»

Fundació Vila Casas. Can Mario. Palafrugell.
Del 6 d'octubre de 2012 al 26 de maig de 2013

Manel Margalef exposa a la Sala 3 de Can Mario una instal·lació de la sèrie «Micro Paisatges, Arquitectures Locals». Fragments constructius, ornamentals, al·lusions al mobiliari o als espais simbòlics dels llocs per habitar són els elements en joc dins la reflexió que hi ha al darrere d'unes imatges ambigües i inquietants. La casa entesa com a espai segur i habitable queda substituïda per un paisatge de fragments. Els centres d'interès depassen l'àmbit domèstic, del mobiliari i de les reconstruccions antropomòrfiques i inclouen, també, arquitectures urbanes com els ponts amb una síntesi simbòlica de les estructures constructives. A.R.

d'avantguarda trencada per la guerra i la postguerra, i van fer un llit de matèria i esperit on poder recomençar a viure en la modernitat. Tàpies ens ha mostrat camins originals de sensibilitat i compromís i és un estendard internacional de la nostra cultura.

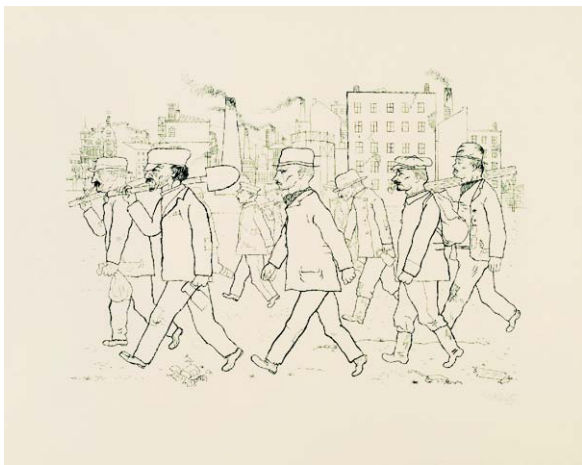
Per a l'homenatge, artistes de casa nostra han ocupat espais entre les col·leccions del MAMT amb obres que pensen en Tàpies i en la seva estètica, des del llenguatge de cadascú. Jordi Abelló, Béatrice Bizot, Àlvar Calvet, Leonardo Escoda, Ester Fabregat, Ester Ferrando, Albert Macaya, Manel Margalef, Rufino Mesa i Josep Maria Rosselló han plantat les seves creacions al museu i ens conviden a repensar Tàpies a partir de les seves lectures personals. A.R.

George Grosz. «De Berlín a Nova York (1912–1957)»

CaixaForum Tarragona. Del 19 de setembre de 2012 al 6 de gener de 2013. obrasocial.lacaixa.es

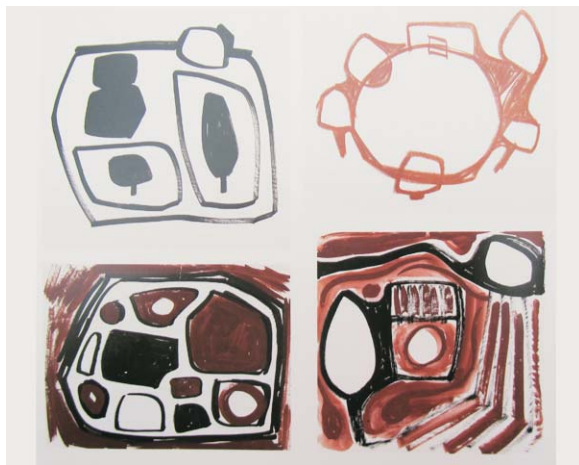
«De Berlín a Nova York» ens mostra més de 180 obres que l'artista George Grosz va realitzar entre el 1912 i el 1949, un període durant el qual es generà l'essència de la seva obra, entre Berlín i Nova York. L'obra de Grosz es fa ressò dels conflictes socials i els esdeveniments que van tenir lloc a Alemanya durant la primera meitat del segle xx. Els seus dibuixos angulosos, difosos en publicacions i revistes de gran tirada, eren la seva forma de lluita. El compromís social de Grosz, emigrat a Amèrica escapant a l'últim moment de la Gestapo, no s'esvaeix. Encara que la seva obra canviï, la seva consciència política es fa present tant en l'època berlinesa com en la seva època pictòrica a Nova York. P.C.

«Pere Queralt i la seva terra»

Museu de Valls, sala d'exposicions de Sant Roc, capella dels Dolors de l'església de Sant Joan, l'església del Sagrat Cor i la sala d'exposicions de Sal Grossa. Valls. Del 30 de novembre de 2012 al 3 de febrer de 2013

Pere Queralt (Valls, 1927- 2008) va ser un artista polifacètic, com sol passar en autors de comunitats petites que es veuen convocats a complir moltes funcions: pintor i dibuixant per vocació, cartellista, dissenyador gràfic, poeta visual, restaurador d'obres ocasional, organitzador d'exposicions, actiu en les famoses classes de dibuix que durant molts anys han servit per mantenir units els pintors de Valls. S'inicià sota l'estela de Jaume Mercadé de qui aprengué a mirar i valorar el paisatge propi. Durant els anys setanta i els primers vuitanta va ser membre del grup UN NUS i s'arriscà amb ells a explorar els llenguatges de l'art contemporani. Aquestes exposicions i el catàleg escrit per Antonio Salcedo el recorden i l'homenatgen justament. A.R.

Ester Fabregat. Air Swimmers

«La sal, la sorra i el paper de vidre». Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró

L'artista vallenc participa a la col·lectiva amb Antoni Muntadas, Paloma Navares, Pascual Arnal i els Rendez vous de l'Escola Pau Gargallo de Badalona. El cicle tracta del mar i la seva connexió amb les intervencions humanes. Reflexiona sobre la costa sobreexplotada o destruïda per l'urbanisme descontrolat, així com sobre la força terrible d'un medi natural sempre a punt de girar entre la calma i la tempesta. Ester Fabregat hi participa amb l'obra *Air Swimmers* que coneixem de l'exposició al MAMT. Pensada inicialment per a ser instal·lada a l'aire lliure, a la muntanya o davant del mar, inflada i moguda per l'aire, és una obra colorista i lúdica, no obstant està dedicada a la memòria d'un amic mort a la mar. A.R.

LLIBRES

Tom Carr. Visualització del pensament

Textos de Joséphine Matamoros. Art Plural Gallery - Singapore / Editorial Comanegra. Barcelona

Magnífica publicació que recull els processos de treball i la manera de concebre les obres que ha fet durant vint anys de creació. Tom Carr (Tarragona, 1956) descobreix en aquest llibre la part més íntima i secreta del seu treball: els dibuixos, les anotacions, els pensaments, les idees de construcció i els materials que registra en petits quaderns sense tapes, formats per tires de paper de dibuix, plegades en acordió. Les escultures o projectes es gesten gràficament en aquest format que per si mateix promou la seriació, la seqüència, la modulació i la transformació o la metamorfosi de les imatges. A.R.

Des del cor de la pintura. Domènec Corbella.

Pels camins mudables de la pintura. Diversos autors

Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona

Domènec Corbella és fill de Vallfogona de Riucorb, a la Conca de Barberà. Enamorat del seu poble i la seva terra, n'ha investigat

Lluís Badosa	Joan Martí i Castell	Teresa M. Sala
Josep M. Cadena	Jesús Massip	Antoni Salcedo Milliani
Lourdes Ciriot	Raquel Medina	Isabel Saludes
Maria Josep Corominas	Bertrand Meyer	Rafael Santos Torroella
José Corredor-Matheos	Hans Möller	Sebastià Serrano
Josep M. Espinàs	Marie-Linda Ortega	Àlex Susanna
Joan Ganget	Josep Pernau	Eliseu Trenc
Josep Miquel Garcia	Arnau Puig	Josep Vallès
Daniel Giralt-Miracle	Francesc X. Puig Rovira	Josep Vallverdú
Anna M. Guasch	Joan M. Pujals	Roberto Vasal
Josep Iglésias del Marquet	Paola Refice	Guillem Viladot
Lando Landini	Xavier Rubert de Ventós	Josep M. Xarrié

la història i els personatges i ha transportat a la seva obra creativa (pintura i dibuixos) estructures, formes i sentiments del paisatge. A més de pintar, ensenya i teoritza sobre la seva especialitat com a professor de pintura de la Universitat de Barcelona. Recentment ha presentat dos llibres: *Des del cor de la pintura*, que aplega escrits personals sobre art i recerca estètica, i *Pels camins mudables de la pintura*, que recull 36 assaigs breus que destacats crítics d'art i escriptors, han publicat entorn la seva obra plàstica des dels anys setanta fins ara. A.R.

BIAM 2012, LA BIENNAL COM A PAISATGE

// ALFRED PORRES

.....
Lo Pati. Centre d'Art Terres de l'Ebre. Amposta.
De l'11 d'octubre al 17 de novembre de 2012
lopati.cat

El dia 11 d'octubre es va inaugurar l'exposició de la BIAM, la Biennial d'Art Ciutat d'Amposta, dins la programació de Lo Pati, Centre d'Art de les Terres de l'Ebre. L'edició d'enguany de la BIAM incorpora, per primer cop, un fil conductor que vertebrava les diverses propostes presentades i les connecta amb una de les singularitats temàtiques del centre d'art: la creació, la formació i l'exhibició entorn de l'art, la natura i el paisatge. Aquesta decisió descentra (si més no, de forma incipient) el concepte més convencional de premi, vinculat a una trajectòria individual, i apunta cap a un enfocament on allò artístic s'inscriu en processos més amplis, en relació amb els contextos locals i els espais de recepció.

Les obres exposades cartografien un territori que s'ar-

ticula en la intersecció entre societat, cultura i paisatge a través d'estratègies singulars però que, des del meu punt de vista, tenen un nexe comú: l'exploració dels límits de la representació. Les runes que Jordi Fosch fotografia a la N-340 o les edificacions en fase de construcció sobre les que Carlos Cartama dibuixa, semblen esquelets abandonats, les darreres restes d'un fracàs projectiu. Gerard Cuartero desautoritza els mecanismes expositius en localitzar i desemascarar una errada en la cartella d'una obra de Walter de Maria. La relació que Mar Garcia Albert estableix entre l'obra i el seu valor econòmic i el retrat d'un artista fictici de Marla Jacarilla qüestionen dos dels pilars que sostenen el sistema de l'art. L'ús que aquesta última fa de les gràfiques estadístiques respon a un intent d'apropiació de formes de representació pròpies d'altres àmbits de coneixement que connecta amb Ariadna Parreu i David Mutiloa. Aquest afany per creuar disciplines esdevé estratègic quan permet deconstruir els codis naturalitzats de la representació. Luz Broto reutilitza les convencions narratives pròpies del vídeo amateur i Nacho Martín, amb una retòrica rebuscada, connecta una imatge amb la història del seu procés de construcció. Fermín Jiménez

compon un himne i el relat nacional que el sustenta i Mariona Moncunill fotografia les maquetes d'indrets dels Pirineus en lloc del paisatge real. Aquesta representació de la representació és present també en Llorenç Ugas, que substitueix la imatge dels llocs que fotografia per les coordenades enregistrades al GPS. Un exercici de substitució que Raquel Frieria porta a l'extrem de la suplantació. En fer-ho, disseca amb precisió la paradoxa de la representació: sense ella les veus dels testimonis romandrien silenciades i amb ella els són definitivament arrabassades.

Aquest recorregut vertiginós per la BIAM acaba aquí, en sec. 13 artistes, 13 peces, 13 cartelles, el paisatge familiar d'una exposició. Com els paisatges explorats a les propostes que acull, l'exposició és una construcció cultural, el resultat naturalitzat d'una mirada. La paradoxa roman intacta, qualsevol enunciat amaga una exclusió i la visibilitat conferida impossibilita inevitablement altres visibilitats.

.....
Fotografies: Joan Ramon Salvadó

A L'ALTRA BANDA DELS TEUS ULLS (UNA BARANA)

// JORDI BOLDÚ

.....
Oriol Vilanova. «Mirador» Capella Sant Roc. Valls.
Dins el cicle «Catedrals a la Capella», a cura de Joana Hurtado. Del 15 de setembre al 2 de desembre de 2012
capellasantroc.cat

El text que comences a resseguir ara amb els ulls et vol convidar a situar-te davant del «Mirador» d'Oriol Vilanova (Manresa, 1980), a la Capella de Sant Roc.

Quan tu comencis a llegir aquest text, aquell mirador ja no hi serà. I tampoc no hi seran totes aquelles mirades de la gent que s'ha apropiat a la barana cercant veure-hi alguna cosa. De ben segur que les imatges que aquestes persones han construït en el mirador, continuaran escampant-se per tot. Si de cas volguessis saber quines són aquestes imat-

ges, nascudes de l'acció d'abocar-se a mirar per veure-hi, pots preguntar-ho a cadascuna de les persones que s'hi han aturat a mirar. El que elles t'expliquin t'aproximarà al joc de l'artista. I segurament podràs arribar a reproduir l'experiència d'aturar-se a contemplar un lloc ple de cap imatge. Tant de bo aquesta manera d'explicar-t'ho et serveixi per entendre també quina és la proposta de l'artista: una barana. Una barana és això i prou, i moltes coses més.

L'exercici és senzill i potent, i fet amb molta voluntat de re/presentar el des/conegut. «Mirador» culmina un cicle dedicat a mirar a través de l'altre, i se suma a aquesta col·lecció de treballs artístics que tenen com a punt de partida *Catedral*, un conte de Raymond Carver. La de Vilanova, sisena experiència del cicle, proposa l'alçària més alta d'aquesta arquitectura tan difícil de copsar només amb els ulls. De l'artista segur que en tornaràs a sentir a parlar. El seu treball no s'atura de mostrar-se arreu, i tampoc no s'atura el seu interès per les imatges fetes (www.oriol-vilanova.com).

Aquest text et vol convidar a tornar a entrar a la Capella mentre aquesta Capella fa de catedral, o a mirar d'una altra manera un lloc ja conegut. I també a percebre que a l'altra banda dels teus ulls, les imatges encara per fer també t'estan esperant.

.....
Fotografia: Marc Llibre Roig / Museu de Valls

BIENNAL DE TARRAGONA 2012

// ALBERT MACAYA

Museu d'Art Modern de Tarragona.

Del 15 de desembre de 2012 al 27 de gener de 2013
diputaciodetarragona.cat/mamt

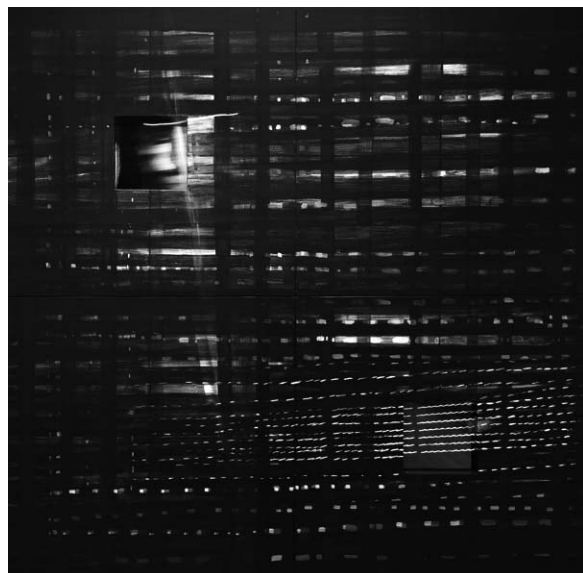
Arriba una nova edició dels premis Tapiró i Julio Antonio, la Biennial de Tarragona. Voldríem evitar la coneguda polèmica sobre la vigència de les biennals: en temps de poques alegries al sector artístic, no podem obviar que la Biennial de la Diputació de Tarragona és una de les poques iniciatives que continuen endavant, fent el paper que li toca.

Una primera ullada al conjunt de treballs presentats evidencia una bona dosi de saber fer (tècnic i formal), tot i que algunes de les propostes remetien a estètiques i poètiques ja prou conegudes.

Angel Pomerol s'enduu el 1er premi d'escultura amb *in memoriam hamelini tubulari*, un enginyós treball que contraposa un acurat acabat formal i una estudiada tria de materials davant d'un tema repulsiu i torbador: un seguit de rates blanques que devoren unes formes d'aspecte industrial, una mena de baldufes que hom diria sorgides d'un estrany mecanisme de grans dimensions. Les rates, com si es tractés d'elements introductors de caos, deformen l'exactitud arquitectònica dels objectes de fusta. Jordi Tolosa, que ha obtingut el segon premi, presenta un

treball de realització també molt pulcre: una peça de vocació rotatòria, un disc que conté una imatge d'un fragment de cel ennuolat, travessat per un llarg cilindre. També aquí l'oposició entre la fredor metàl·lica del suport i la presència de la natura genera un xoc sorprenent.

La menció d'escultura és per a Beatrice Bizot, amb *només peres?*, una peça directa i divertida, composta per una sèrie de peres de guix que suggereixen fragments de cossos. Les peres s'agrupen entre si com buscant un contacte carregat de sensualitat.

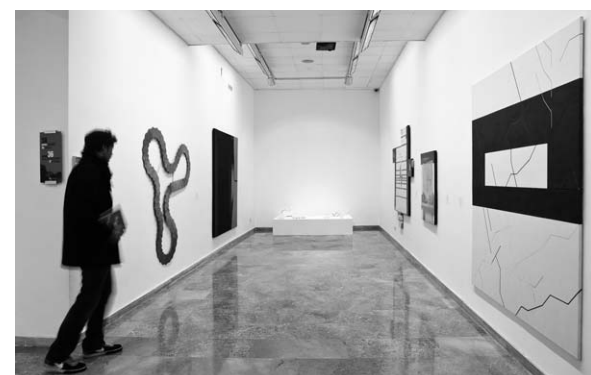
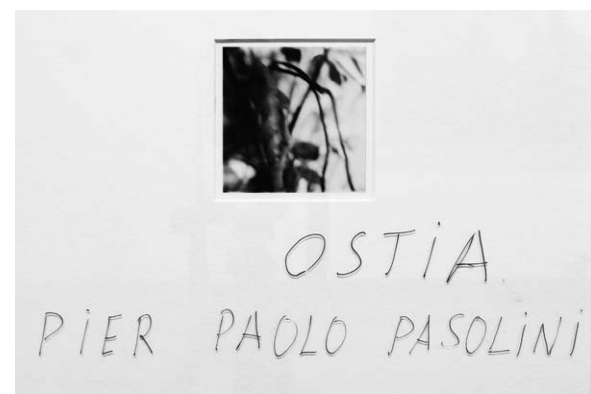

En la modalitat de pintura, el 1r premi és per a Àlvar Calvet, amb un treball de la suggeridora sèrie que l'ha ocupat darrerament: les imatges que amplien, amb mitjans pictòrics, el que veiem en una fotografia adherida al quadre. La representació de conjunt ens deixa entreveure un interior transitat per les línies de llum que deixa passar una persiana en algun punt d'una cambra. Pep Anton Clua s'ha fet amb el segon premi, també amb reinterpretacions de polaroids: es tracta, en aquest cas, d'imatges de fragments vegetals que semblen capturar la instantaneïtat: la impermanència d'allò natural deturada en una col·lecció de petites imatges fragmentàries. I en la intersecció entre pintura i fotografia també se situa la proposta de Juan Zurita, amb la menció de pintura. En aquest cas, una imatge urbana de contingut aparentment banal és tractada amb un filtre informàtic del tipus cut edge, reproduït amb pintura a l'oli.

Entre els artistes representats a la selecció trobem hereus de l'estètica de Palazuelo, Chuck Close, Basquiat i altres referents moderns i postmoderns. Però en altres ocasions (esperem que aquesta sigui la tònica en el futur) brilla l'espurna d'un segell més personal.

Imatge: S/t, d'Àlvar Calvet

A baix: vistes de l'exposició, instal·lació *In memoriam*, d'Àngel Pomerol i OSTIA Pier Paolo Pasolini (detall), de Pep Anton Clua. Fotografies: Alexandre Ayxendri

STAIRWAY TO MARKET ST.

// CÈLIA DEL DIEGO

.....
Martin Creed. Work No. 1059
The Fruitmarket Gallery, Edimburg
fruitmarket.co.uk
facebook.com/Scotsmansteps

És molta la quantitat i l'heterogeneïtat de festivals que poblen el calendari anual de la ciutat d'Edimburg i la converteixen en cita indefugible per a interessats en ciència, teatre infantil o de carrer, literatura, cinema, art modern i contemporani, desfilades militars, música clàssica, òpera, *jazz* o *blues*, etc. En tots els casos, el castell que presideix la capital escocesa i la Royal Mile, l'artèria que vertebrava la Ciutat Vella, són el centre neuràlgic d'aquests esdeveniments que fomenten el turisme cultural. Mentrestant, a l'altra banda del monumental North Bridge, s'estén la Ciutat Nova que concentra la vida comercial i la programació cultural estable de la metròpoli. Dues ciutats en una, tan diferents com complementàries, i una dreuera històricament considerada via pública perquè facilita molt l'enllaç entre tots dos nuclis urbans als vianants: es tracta de les escales que ascendeixen per l'interior de l'antic edifici del diari *The Scotsman*, avui un hotel de cinc estrelles.

Just al peu d'aquest edifici, el carrer St. Market deu el seu nom a un antic mercat de fruites i verdures reconvertit des de l'any 1974 en un espai d'art independent, The Fruitmarket Gallery. La seva estratègica ubicació, i sobretot el seu objectiu de fer accessible l'art contemporani a tots els públics, va propiciar que, quan el mal estat de *The Scotsman Steps* i el vandalisme que el freqüentava els

feia córrer el risc de caure en desús, des de l'equipament es proposés una comissió artística que garantís la restauració de les escales i, a més a més, les dotés de valor afegit. Van treballar conjuntament amb l'Edinburgh World Heritage i l'Edinburgh City Council en un projecte que presentà l'artista britànic Martin Creed com a complement de la seva exposició «Down Over Up» a la galeria, evidentment, en el marc de l'Edinburgh Art Festival.

Creed, artista i músic alhora, té un especial interès per comunicar i connectar amb el públic que es materialitza en intervencions pensades específicament per interactuar

amb els espais on s'emplacen i amb els seus visitants. Per exemple, per a l'exposició a The Fruitmarket va transformar l'escala central en un sintetitzador que convertia cadascun dels esglaons en una nota de l'escala musical. Amb aquesta interferència sonora subvertia es convencions habituals de recepció de l'espai i convidava al joc i a la improvisació musical per generar, parafrasejant Duchamp, «altres pensaments per a aquests objectes».

El treball que ens ocupa, *Work No. 1059*, remet a aquella idea de l'escala musical, ara de manera més plàstica que sonora, i revesteix els cent quatre esglaons i replans de l'escalinata del *The Scotsman* amb un mostrari de marbres luxosos i espectaculars procedents d'arreu; verds, grisos, rosats, negres, cadascun d'un color diferent; Brasil, Índia, Pakistan, Itàlia, tots ells de procedències ben diverses. Amb aquesta simple però contundent proposta, no hi ha dubte que el projecte modifica la percepció estètica de l'indret i n'escenifica el seu internacionalisme i la seva contemporaneïtat; però, n'altera, també, les significacions en l'acte d'importar un material la riquesa del qual està més associada a la tradició de la institució eclesiàstica que no pas als valors de la reforma protestant? És *Work No. 1059* un treball amb connotacions catòliques infiltrat dins una ciutat calvinista? Mentre resto aturada enmig de les escales per formular-me totes aquestes preguntes, m'adono que destorbo a tot de gent que s'apressa a travessar-les de baix a dalt i de dalt baix. Sigui com sigui, és evident que la comissió ha suposat una contribució a la vida quotidiana d'Edimburg. I això ja em sembla gran.

.....
 Fotografia: Joan Ramon Salvadó

ROMA AL CARRER: MÉS ENLLÀ DE LA RUNA

// IMMA PRIETO

.....
 «Street Art»
Terrazza Urban Arena
Museu d'Arte Contemporanea Roma
Del 6 d'octubre de 2012 al 2 de juny de 2013
museomacro.org

Roma és d'aquelles ciutats en les quals hom es pot permetre vagabundejar, caminar sense un objectiu fix i, tot i així, intuir que en qualsevol moment podem ésser sorpresos. Una font, una escultura, la runa d'un teatre. Restes del passat que testimonien bona part de la història europea, tot un seguit de conquestes territorials i estètiques. Alçar els ulls i meravellar-te. Sempre, però, és el passat qui reclama presència. Aquests dies, en canvi, la nostra mirada també es troba amb una resposta contemporània, amb una manifestació artística que parla des del carrer i per al carrer. El MACRO (Museu d'Art Contemporani de Roma) presenta a l'espai de la terrassa Urban Arena un projecte ideat amb l'objectiu de donar visibilitat al *street art*, també anomenat art urbà. L'art urbà engloba tot tipus de manifestació i expressió artís-

tica engendrada i realitzada al carrer, des de la ja mítica tècnica dels grafitis fins a la utilització de plantilles (o *stencils*), pòsters o adhesius.

En principi, el projecte s'ha programat en fases, i en aquest primer esglaó hi participen alguns dels artistes italians més reconeguts internacionalment: Bros, Sten i Lex, i Ozmo. Bros ha treballat en un espai que mai havia estat utilitzat i que, d'altra banda, es presenta fora de tota convenció. A la font de la pròpia terrassa ha realitzat un *collage* que dialoga amb l'aire, l'entorn arquitectònic i el flux d'aigua constant. Una espècie de pel·lícula translúcida que juga amb una imatge concreta però que alhora es revela abstracte.

Sten i Lex han treballat en una de les parets externes del museu, utilitzant una tècnica ideada per ells mateixos, l'*stencil poster*. Peces de paper encolades, tallades i retallades, que han creat espais buits al mur, espais que els artistes han aprofitat per pintar de negre creant motius geomètrics. La peça, entesa de manera inacabada, s'anirà fent a partir de l'acció ambiental, és a dir, segons l'impacte que durà a terme el vent, la pluja o el sol.

En darrer terme, Ozmo, ha pintat un mural inspirat en una estampa del segle XIX, en la qual una multitud de persones es veu esclafada per una piràmide que simbolitza els diners. Ozmo juga, també, amb les paraules de Jesús a l'Evangeli segons Mateu i amb el lema «In God We Trust», que per a l'ocasió ha esdevingut «In Art We Trust». El conjunt interroga l'espectador perquè el fa reflexionar sobre què és o hauria de ser l'art, i el seu valor econòmic.

Es tracta de tres propostes públiques, en el sentit més ampli de la paraula, que ofereixen la possibilitat de gaudir d'expressions pròpies del nostre temps mentre es passeja per la *città eterna*.

.....
 Fotografia: Giacomo Daverio

UN SONDEIG RÀPID SOBRE BARCELONA

// FREDERIC MONTORNÉS

Si haguéssim de sondejar artísticament i cultural la ciutat de Barcelona en els darrers mesos podrien passar dues coses. Ens podríem quedar amb l'actuació del seu Ajuntament tot fomentant activitats sense sentit en un espai sense director com Fabra i Coats –i, per tant, també sense sentit– o apostant per projectes com el de l'Hermitage al port de la ciutat, el Museu de les Cultures del Món al carrer de Montcada, el concepte museogràfic de l'antic mercat del Born o qualsevol altra manca de respecte cap a un sector que, com el de l'art contemporani, veu malmesa la seva fragilitat i credibilitat dels projectes que no pot parar de dur a terme per tal de veure'n garantida la seva subsistència, podríem dir que la situació actual a la ciutat comtal no és exactament de les millors que es recorden. Ara bé, si ens quedéssim amb la dada –no contrastada però sí força real– que en relació amb el nombre d'habitants que té la ciutat aquesta disposa d'un elevadíssim nombre de metres quadrats destinats al foment de la cultura i, d'entre aquests, una bona part destinada a la difusió de l'art contemporani i/o activitats relacionades amb ell directament o indirecta, podríem dir que la ciutat està disposada i és capaç de fer el que sigui per tal de sobreposar-se a la manca permanent de polítiques cultu-

rals que, des de l'arribada de la democràcia fins avui, sembla ser que ha estat la tònica general dels diferents governs que s'han anat succeint, tot considerant que, a la cultura, no li feia cap falta cap tipus de projecte a llarg termini. Estava clar que qui arribés de nou faria el que pogués per menysprear els projectes dels seus predecessors i, de passada, bloquejar la continuïtat que tanta manca fa a la cultura i no, en canvi, a la buidor d'aquells projectes culturals municipals tatuats amb el segell de qualsevol polític de torn.

Decidits a fer el que sigui per no caure en aquesta mena de depressió col·lectiva que, excepte la classe política, sembla ser que afecta la totalitat de la societat contemporània, hem decidit considerar la segona opció i continuar el nostre sondeig amb l'ànim de veure què és el que hi ha. I és aleshores quan ens adonem que, al marge de la cultura subvencionada, hi ha la que es teixeix al voltant del contacte directe a través de les imprescindibles xerrades constructives –és a dir, reunions en petit comitè–, el poder de convocatòria d'unes xarxes socials a l'abast de qualsevol, la construcció i el manteniment d'un criteri propi a través d'un consum de la cultura sostenible, racional i reflexiu, i la sort d'enriquir el nostre cervell amb iniciatives com la que ara mateix ens ofereix la Filmoteca de Catalunya en col·laboració amb el MNAC –a través del cicle de 29 pel·lícules titulat: Per amor a l'art: cinema i pintura–, la reobertura de Halfhouse –en

una casa amb jardí prop del peu del Funicular–, les sessions de vídeo organitzades per Hamaca –al cinema Maldà, comissariades per joves curadors–, les habituals activitats generades a partir de l'entusiasme dels programes de la Sala d'Art Jove, Sant Andreu Contemporani o Can Felipa –i que resulta del tot increïble que encara depenguin de les administracions públiques–, a més dels concerts i les activitats organitzades arran del centenari del naixement de John Cage a la Fundació Tàpies, Arts Santa Mònica i la Virreina –per ordre d'implicació–, els interessants exercicis de memòria plantejats des de la Galeria Estrany – De la Mota o la Fundació Suñol o les convocatòries puntuals en altres espais de la ciutat i de les quals hom s'assabenta per allò que diu la gent, les xarxes socials, el correu electrònic o de les maneres més inimaginables possibles.

Arribats a aquest punt podríem dir que si sondegéssim l'activitat cultural i artística de la ciutat de Barcelona veuríem que al marge dels entrebancs que hi posa l'Administració local i autonòmica, se sent el batec dels qui defensen que la cultura no és només un dret sinó també un deure. De manera que, com a deure que és, s'ha de treballar. I que si es vol treballar, de coses n'hi ha moltes a fer.

.....
imatge: nou espai Halfhouse a l'avinguda de Vallvidrera 69 de Barcelona / halfhouse.org

MUSEU DE VALLS

Passeig dels Caputxins, 18. Valls

«PERE QUERALT I LA SEVA TERRA»

A cura d'Antonio Salcedo

Fins al 3 de febrer de 2013

JOAQUIM CHANCHO «PINTAT AL PLA»

A cura d'Assumpta Rosés

Del 22 de febrer al 7 d'abril de 2013

CAPELLA DE SANT ROC

Carrer Jaume Huguet, 1. Valls / capellasantroc.cat

LÚA CODERCH «PARÀBOLA»

Dins el cicle «Catedrals a la Capella»,
a cura de Joana Hurtado

Fins al 24 de febrer de 2013

www.dipta.cat/MAMT

38 premi TAPIRÓ de pintura

premi 36 JULIO ANTONIO d'escultura

EXPOSICIÓ:

del 15 de desembre de 2012
al 27 de gener de 2013

TARRAGONA 2012
CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA

biennial d'art
2012

MUSEU D'ART MODERN
TARRAGONA

Diputació Tarragona

ARTIGA

SERVEI DE PUBLICITAT

OFERIM UN ESPAI ON COMUNICAR
PRODUCCIONS I ACTIVITATS. LA REVISTA
TÉ UN TIRATGE DE 3.500 EXEMPLARS QUE
ES DISTRIBUEIXEN GRATUÏTAMENT JUNT
AMB EL DIARI *EL PUNT - AVUI* I TAMBÉ
A DIFERENTS CENTRES CULTURALS I
ARTÍSTICS DE LA DEMARCACIÓ DE
TARRAGONA.

PER ENCÀRRECS: TEL. 652 156 003

CEN

COMELLA ESCULTURA NATURA

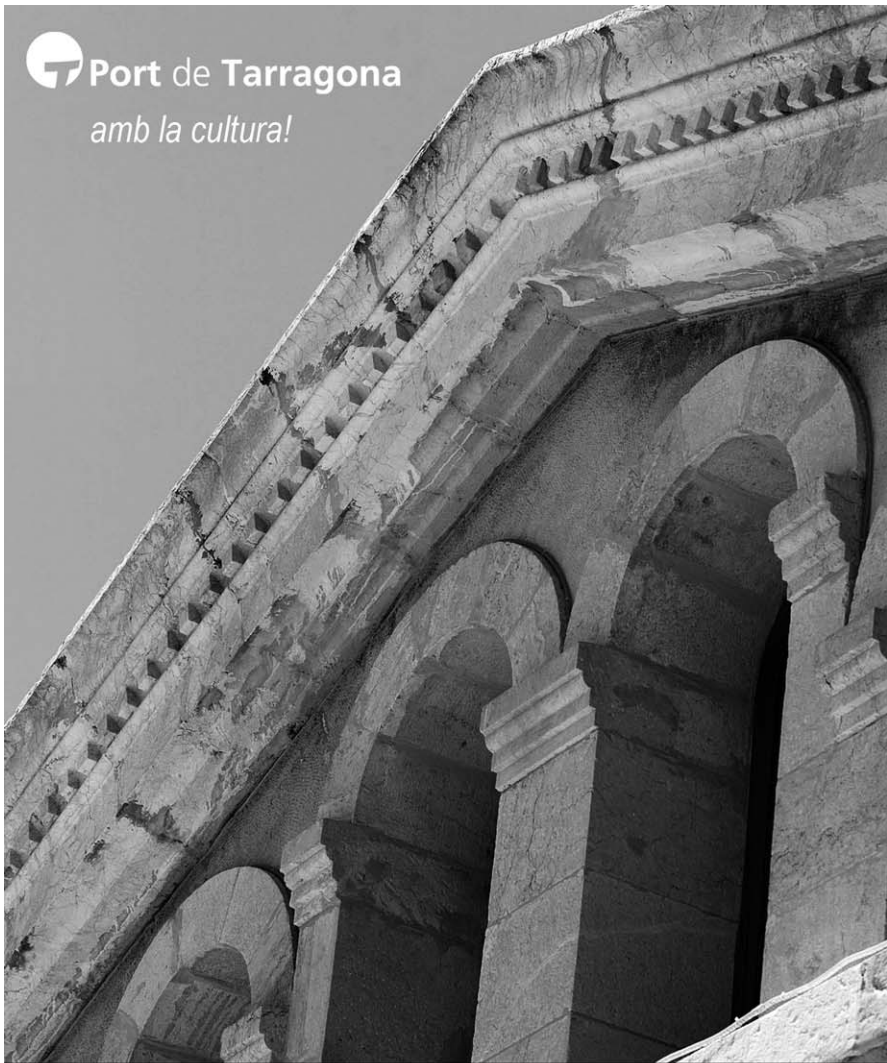
PARC D'ESCULTURES
SITUAT AL TERME DE TARRAGONA

A dos quilòmetres de la ciutat, carretera direcció Pont d'Armentera

Atenció especial
a escoles, instituts
i a estudiants universitaris

Accés al públic i concertació de visites
977 201 283 - 658 439 847
rufinomesa@yahoo.es

lacomella.org

HORARI EXPOSICIONS MOLL DE COSTA
D'ABRIL A SETEMBRE:
De dimarts a dissabte, de 10 a 13 h i de 17 a 20 h - Diumenges i festius: d'11 a 14 h
D'OCTUBRE A MARÇ:
De dimarts a dissabte de 10 a 13 h i de 16 a 19 h - Diumenges i festius: d'11 a 14 h
www.porttarragona.cat

CONTEXTADOR 2013

CONVOCATÒRIA PER A LA PRODUCCIÓ
D'UN PROJECTE ARTÍSTIC EN CONTEXT
OBERTA FINS AL 17 DE GENER

AGENTS DOBLES

CURS DE FORMACIÓ - ITINERARIS
DE DOBLE DIRECCIÓ ENTRE ART I CONTEXT
A CÀRREC DE MIKEL MORLAS I SINAPSIS
DEL 30 DE GENER AL 2 DE MARÇ
A L'ESPAI JOVE KESSE

Més informació:

Oficina CA Tarragona
Plaça del Pallol, 3
43003 Tarragona

info@catarragona.net
www.catarragona.net

ALBERTO CORAZÓN, UN CREADOR TRANSVERSAL.

// ANTONIO SALCEDO

Galeria Antoni Pinyol. Reus

Del 2 al 27 de novembre de 2012

antonipinyol.com

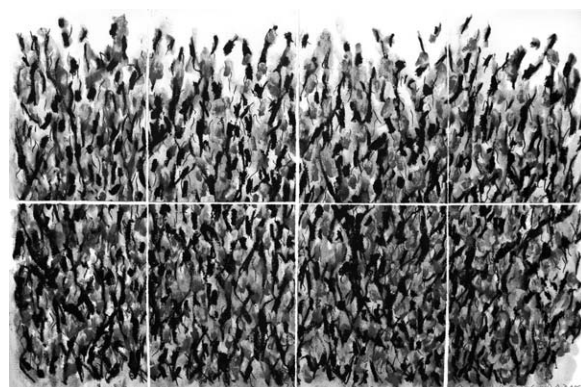
Dissenyador, escultor, pintor, poeta, etc., l'obra d'Alberto Corazón està estretament relacionada amb la història cultural de l'Estat espanyol de les darreres dècades. Amb una obra completament transversal, des dels seus inicis la seva tasca creadora s'ha manifestat tant en el desenvolupament personal del seu treball com en múltiples activitats de gestió cultural i de participació col·lectiva. Fou un dels primers a promoure l'art conceptual a través de la Galeria Redor de Madrid, fundada per Tino Calabuig (1971), espai en el qual els dos artistes varen començar a treballar amb la serigrafia artística, treball en el qual Alberto Corazón va posar la seva experiència com a dissenyador gràfic.

La seva tasca com a editor ha estat molt destacada. En els anys setanta va publicar els texts de les avantguardes històriques i els corrents estructuralistes en el pensament i la crítica d'art.

És considerat com un dels dissenyadors més importants d'Espanya. Les portades de les col·leccions de llibres *Visor* i *Alberto Corazón editor*, en constitueixen una bona mostra, així com les imatges de les revistes *Zona Abierta* i *Comunicación*. A tot això hem d'afegir les imatges i els logotips de reconegudes marques i institucions de l'Estat

espanyol, que l'han portat a ser considerat com un dissenyador paradigmàtic, trajectòria que li fou reconeguda l'any 1989 amb el Premi Nacional de Disseny. El 2000 fou escollit com el més important dissenyador gràfic espanyol del segle xx pels directors d'art de totes les agències de l'Estat, a la qual cosa hem d'afegir el fet de ser l'únic dissenyador espanyol que ha rebut la Medalla d'Or de l'American Institute of Graphic Arts, el premi internacional més important en l'àrea de la comunicació visual.

Aquesta magnífica trajectòria com a dissenyador la comparteix amb el món de la pintura, l'escultura i el gravat. Una sèrie de gravats integren la mostra que hem pogut veure a la Galeria Antoni Pinyol del 2 al 27 de novembre passat. L'artista ens presenta els seus tradicionals temes de bodegons i paisatges, amb un llenguatge molt personal creat a partir de la memòria tal com ho afirma el mateix artista: «Nunca he pintado lo que veo [...] actúo como un ciego funcional. Utilizo la vista solo para saber donde está cada cosa que necesito, el lienzo, los colores, el carboncillo y los lápices. Pero el lugar de donde salen las imáge-»

nes, el impulso que dirige mi mano, proceden de la memoria. No es la vista la que dirige mi mano, sino la memoria.»

Les obres presentades a la Galeria Piñol destaquen per la seva espontaneïtat i frescor, per la seva senzillesa i la potència del color. *Mesa de l'artista* és una natura morta que evidencia la relació entre el seu caràcter de dissenyador gràfic i el camp de la pintura. L'artista parla del seu interès per aquesta temàtica, una de les més tradicionals de la història de l'art, fet que li permet jugar amb una gran llibertat i moure's sempre, tal com ell ho apunta, entre la renovació tècnica i la tornada a aquest gener pictòric.

Els seus *Jardins de sorra*, litografies intervingudes per l'artista, semblen guspises ampliades de la seva obra *Como pavesas encendidas en medio de la tormenta*. Aquests treballs es mouen entre la figuració i l'abstracció, i els posa títols suggeridors, pensant, particularment, en l'espectador. Alberto Corazón és conscient de la distància que s'ha creat en les darreres dècades entre l'obra i l'espectador, per això fa servir títols que ajuden a la millor comprensió de l'obra.

Volem fer menció especial a l'homenatge que l'artista valencià brinda a l'artista de Granollers Jordi Benito (Granollers, 1951 – Barcelona, 2008) amb una estampació digital de gran format. El 1972, segons escriu Pilar Parcerisas, varen entrar en contacte, varen col·laborar en diversos projectes i es varen convertir en els iniciadors dels anomenats conceptualismes a l'Estat espanyol.

.....
Imatge: obra Como pavesas encendidas en medio de la tormenta

SCAN 2012 / FULL CONTACT

// MÀRIUS DOMINGO

.....
Dins el festival SCAN Tarragona 2012
scan.cat

Durant dos dies (el 26 i el 27 d'octubre) els 26 fotògrafs emergents seleccionats per participar en el Full Contact van poder mostrar el seu treball i els seus projectes a una vuitantena d'agents del món de l'art entre els quals hi havia comissaris, programadors de festivals, responsables de galeries i centres d'art, i editors i representants de mitjans de comunicació especialitzats. Ha estat una de les novetats més interessants del Festival de Fotografia de Tarragona SCAN 2012, que ha comptat amb el comissariat de Jesús Vilamajó i la coordinació de Natàlia Lloreda.

El format actual del Full Contact correspon a l'evolució natural de l'experiència que Jesús Vilamajó va portar a terme durant tres edicions en el Festival de Fotografia Emergent de Lleida –que, per ara, sembla que no tindrà continuïtat. En aquests moments la proposta del Full Contact, com a espai que permet donar visibilitat a les noves propostes fotogràfiques, afavorint la professionalització dels fotògrafs i l'entrada en els circuits comercials i artístics, és manté pràcticament en solitari a tot l'estat. És una de les iniciatives que esperem que es consolidi i amplii en properes edicions de l'Scan.

Gerard Boyer, artista tarragoní participant en la trobada, ens explicava que el Full Contact li ha permès conèixer per un costat a artistes que comencen a tenir una trajectòria reconeguda, amb alguns dels quals se sent plenament identificat i amb els que comparteix inquietuds, i d'altra banda establir els contactes iniciats per tirar endavant projectes que aniran madurant en els propers mesos.

Per Jesús Vilamajó el futur del Full Contact passa per la internacionalització dels artistes convidats i el manteniment de l'aposta decidida de les administracions i les institucions privades per fer continuar la proposta

en un moment de crisi global. En la selecció dels espais, que segurament es milloraran en properes convocatòries, s'ha primat la proximitat entre els participants sobre la comoditat, mentre es manté la incògnita sobre on s'ubicarà finalment el festival de fotografia.

La llista d'artistes participants és llarga, però val la pena reproduir-la, ni que sigui a tall d'inventari, ja que haurem de seguir la seva carrera amb cura: Juan Margolles, Juanan Requena, Laia Moretó, Lua Ocaña, Maíra Soares, Manolo Espaliú, Marcel Pedragosa, Monia Marceta, Noelia Pérez, Rafael Arocha, Rafael Raigón, Stephanie Roland, Víctor Vilamajó, Adrià Goula Sardà, Ana Galán, Antonio Guerra, Bego Antón, Brenda Moreno, Cynthia Nudel, Daniel Mayrit, Daniel S. Alvarez, David Simón Martret, Gerard Boyer, Enrique Muda, Joan Pujol-Creus, Jesús Madiñán.

Un jurat presidit per Chantal Grande va atorgar el primer premi Full Contact / The Private Space, amb l'objectiu de difondre l'obra dels millors artistes emergents participants en el Full Contact 2012, a la fotògrafa belga Stephanie Roland (Anderlecht, Bèlgica, 1984). El premi consisteix en la producció d'una exposició individual que es podrà veure a Tarragona la primavera del 2013 i a The Private Space Gallery, a Barcelona, l'estiu del 2013.

.....
Fotografia: Gerard Boyer

A baix: reportatge SCAN 2012 de Pepa Vives

.....
CRÈDITS ARTIGA: Direcció: Assumpta Rosés // Consell de redacció: Patrícia Carles, Cèlia del Diego, Màrius Domingo, Ivan Favà, Assumpta Rosés i Antonio Salcedo // Correcció de textos: Agnès Toda // Disseny i maquetació: Alexandre Ayxendri // Apartat de Correus: 4119. 43007, Tarragona // artiga@art-tarragona.com

Col·laboren:

Produeix:

